



Aan de voorzitter van Provinciale Staten van Zeeland,
de heer H. Polman

Nieuwerkerk, 22 november 2016

**Onderwerp: GroenLinks initiatiefvoorstel "Zeeland solidariseert"
met betrekking tot de problematiek van DELTA NV in relatie met de kerncentrale**

Geachte heer Polman,

Hierbij bieden wij u ons initiatiefvoorstel aan met het verzoek dit te agenderen voor de commissie Bestuur van 2 december 2016 met het doel dit te bespreken, en vervolgens te agenderen en te behandelen in de Statenvergadering van 16 december 2016.

Met vriendelijke groet,

Gerwi Temmink, fractievoorzitter

Bijlage: initiatiefvoorstel



Onderwerp: Initiatiefvoorstel **“Zeeland solidariseert”**

Initiatiefvoorstel met betrekking tot de problematiek van DELTA NV in relatie met de kerncentrale van het lid Temmink (GroenLinks)

Samenvatting

DELTA NV verkeert in zwaar weer. Voornaamste oorzaak is de lage elektriciteitsprijs en het tolling-contract met EPZ voor de kerncentrale waardoor DELTA NV de elektriciteit moet inkopen tegen een hoger bedrag dan zij op de markt kan krijgen voor deze stroom. Deze verplichting geldt zolang de kerncentrale in bedrijf is. Bovendien moet er binnen de holding DELTA NV een splitsing plaatsvinden voor 1 juli 2017.

De directie, de RvC en de aandeelhouders van DELTA NV hebben voorgesteld de kerncentrale in dit splitsingsproces apart te zetten, en daarbij een beroep te doen op de verantwoordelijkheid van het Rijk door het kabinet om steun te vragen. De historie toont immers aan dat er bij het Rijk een grote verantwoordelijkheid ligt voor die kerncentrale. De commissie-Balkenende constateert dat eveneens, en concludeert dat deze problematiek de Zeeuwse mogelijkheden overstijgt en komt daarom met de aanbeveling dat het kabinet hiervoor haar verantwoordelijkheid neemt en over de brug komt.

Het Rijk (minister Kamp van Economische Zaken en Dijsselbloem van Financiën) is met een tegenvoorstel gekomen dat neerkomt op een garantstelling wanneer wordt overgegaan tot de oprichting van een nieuw Zeeuws nutsbedrijf. Daarbij blijven alle risico's grotendeels rusten op de schouders van de (voornamelijk Zeeuwse) aandeelhouders, lees burgers.

Dit voorstel leidt daarom tot een opdracht aan GS om de oplossing van de problematiek van de kerncentrale onderdeel te laten worden van de kabinetsformatie, zeker wanneer verder overleg met het huidige kabinet niet meer mogelijk (b)lijkt en/of geen resultaat oplevert dat overeenkomt met hetgeen de commissie-Balkenende hierover meldt en waarin Zeeland (en de overige aandeelhouders) zich kan vinden.

Probleemstelling

Historie

In 1973 werd de kerncentrale in gebruik genomen. Het eerste paarse kabinet besloot in 1994 om Borssele aan het eind van de geplande levensduur, eind 2003, te sluiten en wijzigde daartoe de



vergunning. In 2000 werd echter een zaak aangespannen door het personeel van de kerncentrale. Bij uitspraak (Raad van State) van 24 februari 2000 werd het besluit van het kabinet vernietigd.¹

Het kabinet-Balkenende II vond het in 2003 uiteindelijk beter de kerncentrale open te houden, mede gelet op de Kyoto-doelstellingen voor vermindering van de CO2-uitstoot.

Op 16 juni 2006 heeft de regering met de eigenaren van de kerncentrale een contract gesloten - het Borsseleconvenant - waarin is vastgelegd dat Borssele tot 2033 in bedrijf zal blijven.

Wanneer het Rijk eerst besluit tot sluiting van de kerncentrale en later een convenant afsluit om de centrale open te houden tot 2033, legt dit een grote verantwoordelijkheid voor die centrale bij het Rijk.

Nu de kerncentrale leidt tot zware verliezen bij DELTA NV, legt het Rijk de volledige verantwoordelijkheid bij de Zeeuwse aandeelhouders. De risico's die hieraan verbonden zijn, gaan de Zeeuwse draagkracht te boven.

Toelichting

DELTA NV verkeert in zwaar weer. Met name de kerncentrale geldt als een enorm blok aan het been. Voornaamste boosdoener is het tollingcontract met EPZ waardoor DELTA NV de elektriciteit moet inkopen tegen een hoger bedrag dan zij op de markt kan krijgen voor deze stroom. Deze verplichting geldt zolang de kerncentrale in bedrijf is. Bovendien moet er binnen de holding DELTA NV een splitsing plaatsvinden voor 1 juli 2017. Er is een toetsingskader vastgesteld met instemming van de aandeelhouders dankzij steun van meerderheden in gemeenteraden en Provinciale Staten.

De directie, de RvB, de RvC en de aandeelhouders van DELTA NV hebben voorgesteld de kerncentrale in dit splitsingsproces apart te zetten. Om deze - en andere verliesgevende onderdelen uit de energietak van DELTA NV - te mogen afsplitsen, is een aantal voorstellen geopperd om aan de benodigde middelen te komen. Met name voor het onderdeel "hoe nu verder met de kerncentrale" is ook om steun gevraagd in Den Haag.

De Rijksoverheid heeft inmiddels duidelijk gemaakt niets te zien in deze voorstellen en twee onderzoeken laten uitvoeren. Eén naar de financiële situatie bij DELTA NV (zie rapport Ronald Berger) en één naar de mogelijke scenario's voor sluiting van de kerncentrale (rapport Holtkamp). Voor beide rapporten, zie: [DELTA en de kerncentrale](#). Op basis daarvan komt het Rijk met een tegenvoorstel. De ministers Dijsselbloem (Financiën) en Kamp (Economische Zaken) stellen voor de provincie en gemeenten een garantie te geven zodat zij in staat zouden zijn een nieuw, financieel gezond nutsbedrijf op te richten.

¹ <https://www.kernenergiein nederland.nl/files/20000224-rvs.pdf>



Het Rijksvoorstel komt neer op een (achtergestelde) garantstelling door het Rijk wanneer overgegaan wordt tot de oprichting van een nieuw Zeeuws nutsbedrijf. Daarvan worden de huidige aandeelhouders de nieuwe eigenaren, op voorwaarde dat ze het netwerk- en waterbedrijf van DELTA NV overnemen tegen de huidige marktwaarde. Hiervoor dient een bancaire lening te worden afgesloten.

De provincie Zeeland, die ook namens alle aandeelhouders de onderhandelingen met het kabinet voert, stelt dat dit aanbod zwaar onvoldoende is. De financiële risico's zijn enorm, aldus de aandeelhouders. Dat wordt nog eens versterkt door de zeer beperkte mogelijkheden tot verkoop van de kerncentrale en de verplichte splitsing in een netwerkbedrijf en een energieopwekkingsbedrijf. Het college heeft de Staten hier bij brief van 15 november jl., kenmerk 16017942², over geïnformeerd.

De minister maakt via de website het volgende bekend: *“Met hun keuze een andere afweging te maken zijn DELTA en haar aandeelhouders nu zelf aan zet. Om de nucleaire veiligheid te kunnen garanderen zal DELTA over moeten gaan tot de verkoop van de twee gezonde bedrijfsonderdelen.”*

Het valt te betreuren dat de onderhandelingen op een dergelijke wijze lijken te worden afgebroken. Geen van de deelnemers heeft daar enig belang bij. GroenLinks geeft er de voorkeur aan de onderhandelingen te vervolgen en gelet op de ontstane impasse de Tweede Kamer daarover te berichten.

Gevolg van deze situatie is dat:

- de aandeelhouders verantwoordelijk worden voor deze nieuwe publieke bedrijfstak en dat ook blijven voor de resterende commerciële takken;
- er (te) grote onzekerheden blijven van financieel-economische aard omdat geen enkele zekerheid gegeven kan worden over herstel van de elektriciteitsprijs;
- gezonde onderdelen van DELTA verkocht moeten worden om aan de verplichtingen te voldoen en dit leidt tot verlies aan werkgelegenheid en kennis;
- er geen enkele ruimte lijkt over te blijven voor de door o.a. de commissie-Balkenende zo noodzakelijk geachte investeringsruimte in Zeeland t.b.v. de circulaire economie, duurzame havens en energietransitie (met een netwerk dat hiervoor is/wordt toegerust met de benodigde specifieke Zeeuwse kennis).

Het Voorstel

Op grond van bovenstaande is de conclusie gerechtvaardigd dat met name de problematiek van de kerncentrale de Zeeuwse overheden overstijgt. Bovendien is de totstandkoming van de verlenging van de levensduur van deze centrale tot 2033 een besluit geweest van de landelijke overheid. De commissie-Balkenende is het met deze constatering eens en komt niet voor niets met de aanbeveling dat het Rijk zich moet ontfemen over de toekomst van de kerncentrale. Ook het recente

² https://www.zeeland.nl/digitaalarchief/ib16_5cdacab1



tussenarrest van het Gerechtshof Amsterdam over de splitsing van DELTA en Eneco lijkt deze zienswijze te ondersteunen.

Aangezien Provinciale Staten bij de behandeling van het dossier DELTA NV / kerncentrale EPZ tot nu toe telkens hebben aangedrongen op een eensgezind geluid vanuit de Staten (en de overige aandeelhouders), zet GroenLinks met dit voorstel in op voortzetting van die solidarisering en stelt zij Provinciale Staten van Zeeland op grond van bovenstaande argumenten voor te besluiten conform bijgaand ontwerpbesluit.

Besluit

Ik stel u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerpbesluit.

*Gerwi Temmink
fractie GroenLinks*



ONTWERPBESLUIT

De Staten van de provincie Zeeland,
gelezen het initiatiefvoorstel van het lid G. Temmink van GroenLinks nr. SGR-29

s p r e k e n a l s h u n m e n i n g u i t d a t :

- *de voorstellen van de ministers Kamp en Dijsselbloem onvoldoende uitzicht bieden op een gezonde (financiële) toekomst voor Zeeland, o.a. omdat ze strijdig zijn met hetgeen de commissie-Balkenende, ingesteld op verzoek van het kabinet en de Tweede Kamer, stelt over de kerncentrale;*
- *het afsluiten van het Borsseleconvenant de verantwoordelijkheid voor de kerncentrale bij het Rijk heeft gelegd en dat de negatieve aspecten van de tollingovereenkomst tussen EPZ, DELTA NV en Essent/RWE niet langer mogen en kunnen blijven drukken op de exploitatie van DELTA NV;*
- *Provinciale Staten de standpuntbepaling van Gedeputeerde Staten onderschrijven (zie brief d.d. 15 november jl., kenmerk 16017942);*
- *dragen Gedeputeerde Staten op:*
 - *de Tweede Kamer te wijzen op de adviezen van de commissie-Balkenende in relatie tot de voorstellen van ministers Kamp en Dijsselbloem (die niet met die adviezen stroken);*
 - *er op aan te sturen dat de staat de problematiek rondom de kerncentrale op nationaal niveau oplost omdat deze problematiek de Zeeuwse mogelijkheden overstijgt;*
 - *voor het geval het door de Staten gewenste overleg onvoldoende oplevert, er bij de Tweede Kamer op aan te dringen dat de problematiek van de kerncentrale in de kabinetsformatie wordt opgenomen;*
 - *de inhoud van dit voorstel als leidraad te nemen bij de nadere besluitvorming in de Aandeelhoudersvergadering(en) (AVA) van DELTA NV;*
- *tot die tijd geen onomkeerbare besluiten te (laten) nemen;*
- *de medeaandeelhouders van DELTA NV, het bedrijf zelve en de minister van EZ er van te verzekeren dat een en ander geen blokkade beoogt van het splitsingsproces;*
- *dit besluit kenbaar te maken aan de Tweede Kamer en de overige aandeelhouders.*